

Første afrapportering med forslag til indhold i ny fritids- og ungdomspædagogisk vision for UngiAarhus

SAMMENFATNING AF DE FEM ARBEJDESRUPERS BIDRAG

AUGUST 2020

Indhold

1.0 Indledende rammesætning af dokumentet	2
2.0 Fortællingen om børn og unge af i dag	2
2.1 Indledende bemærkninger	2
2.2 Fortællingen om børn og unge af i dag	2
3.0 "UngiAarhus med værdi for børn og unge"	4
3.1 Indledende bemærkninger	4
3.2 Skitse til mission for UngiAarhus	4
4.0 Opsamling på arbejdsgruppernes forslag til visionstemaer	4
4.1 Indledende bemærkninger	4
4.2 Visionstema: UngiAarhus for Alle	5
4.3 Visionstema: Udsatte og sårbare børn og unge	7
4.4 Visionstema: Børn og unges overgange	9
4.5 Visionstema: Børn og unge med funktionsnedsættelse	11
4.6 Visionstema: Medborgerskab, handlekraft og samskabelse	13
5.0 Handlingskatalog	15
5.1 Indledende bemærkninger	15
6.0 Inddragelse	20
6.1 Forsknings- og fagligevidenspersoner der har deltaget i inddragelsesprocessen.....	20
6.2 Interessenter der er blevet interviewet til og inddraget i arbejdsgruppernes arbejde	21
6.3 Arbejdsgruppemedlemmer:	22
Appendix.....	23

1.0 Indledende rammesætning af dokumentet

I maj og juni 2020 beskæftigede fem arbejdsgrupper sig med visionstemaer: UngiAarhus for Alle, Udsathed og sårbarhed hos børn og unge, Børn og unge med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse, Børn og unges overgange samt Medborgerskab, handlekraft og samskabelse.

Dette dokument er en første afrapportering af arbejdsgruppernes samlede bidrag, til drøftelse og kvalificering i chefteam og hos Rådmanden. Det er en sammenfatning, som er udarbejdet af den skrivegruppe der er nedsat i MBU (Søren Küsch Larsen, Anne Fisker og Jesper Callesen), på baggrund af det fulde materiale som de fem arbejdsgrupper har indleveret.

Dokumentet rummer fire overordnede afsnit, der skal indgå i det videre arbejde frem imod en byrådsindstilling. Det skal understreges, at de enkelte afsnit stadig er i proces, og at der sprogligt skal ske en opstramning ift. at skabe et helstøbt produkt. De fire afsnit er:

- Fortællingen om børn og unge af i dag
- Mission for UngiAarhus
- Opsamling på arbejdsgruppernes forslag til visionstemaer
- Handlingskatalog

Hvert afsnit indledes med bemærkninger om form og hvordan afsnittets indhold fremadrettet indtænkes i det videre arbejde med byrådsindstilling og opdatering af FU-planen.

2.0 Fortællingen om børn og unge af i dag

2.1 Indledende bemærkninger

Fortællingen om børn og unge af i dag er en sammenskrivning af en række centrale pointer, på tværs af de forskere og videnspersoner, der er inddraget i arbejdet med at formulere den fritids- og ungdomspædagogiske vision. Fortællingen skal tjene som afsæt og ramme, for at forstå de perspektiver som visionsudkastet rummer. Samtidigt er det med afsæt i dette, at der arbejdes på at formulere det, der skal give Fritids- og ungdomsskoleområdet, sammen med SFO-området, værdi i sig selv. Fremadrettet skal fortællingen rettes til på baggrund af ungeinddragelsen i uge 35-37 så de unges stemme også indgår i dette afsnit. Formålet med dette afsnit er at sætte ord på den brændende platform i arbejdet med børn og unge som UngiAarhus og den fritids og ungdomspædagogiske vision skal forholde sig til. Elementer af fortællingen kommer til at indgå i den endelige byrådsindstilling samt som en indledning til den opdaterede FU-plan.

2.2 Fortællingen om børn og unge af i dag

At vokse op og skulle blive til sig selv har til alle tider været forbundet med muligheder og udfordringer for den enkelte. Centralt i dette står forholdet mellem barnet og den unges indre og så den ydre påvirkning af og fra andre. Til alle tider har der stået voksne omkring og ved siden af børnene og de unge, som har gjort sig forestillinger om, hvad barnet skulle blive til og hvorfor, og med forskellige metoder arbejdet på at skabe og forme barnet i denne forestilling. Forholdet imellem det ydre og indre, er altid på færde i socialiserings- og civiliseringsprocesser. Det der ændrer sig over tid, er de omkringliggende vilkår og rammer for det at vokse op, skabe sin identitet og blive til som et helt menneske.

Med dette in mente, har vi sammen med en lang række interne og eksterne fagpersoner, forskere og samarbejdspartnere (og fremadrettet unge), i arbejdet med den fritids- og ungdomspædagogiske vision, undersøgt hvad der gør sig gældende i dag, i den verden som de unge skal blive til sig selv i.

Denne inddragelse optegner nogle klare billeder af, hvordan væsentlige dele af den verden som børn og unge bliver sig selv i ser ud, hvilke krav og udfordringer, der kan gøre sig gældende her, men også hvilke muligheder og perspektiver den rummer.

Tendenserne og trækkene ved samfundet og de unge i dag De interviewede forskere peger på to faktorer, med betydning for børn og unges liv i dag. For det første et markant nationalt politisk ønske om, at børn og unge skal komme hurtigt og samtidigt bedst muligt igennem skole- og uddannelsessystemet. For det andet peges der på, at den faglige dimension i skole- og uddannelsessystemet er rykket i centrum. Flere taler om 'præstationsamfund', hvor det at blive målt og vejret som menneske via løbende test og målinger har skabt en taktisk og strategisk opmærksomhed hos børn og unge, på hvordan de skal lære, mere end, hvad det er de lærer og hvorfor. Samtidigt bliver der sat fokus på hvad det enkelte arbejder med skal bruges til, hvad det er værd. Det vil sige, hvordan man som fremtidig arbejdskraft får den højeste værdi og dermed bedst kan gøre sig gældende på arbejdsmarkedet.

Denne udvikling er for børn og unge med til at skabe en relativt snæver opfattelse af hvad det normale er. Koblet med det øgede fokus på krav, individualisering, præstation, måling og målrettedhed udvikler der sig en tendens til at *det perfekte* bliver den nye norm. *Det ordinære* er ikke nok til at blive set, blive anerkendt, gøre sig gældende og få opmærksomhed. Dette skaber både krav om at kunne præstere det særlige, og samtidigt risikoen for ikke at kunne dette. Samtidig er den allestedsnærværende virtuelle verden en faktor, der på alle måder er med til at understøtte de unges muligheder for at engagere sig, for at søge, skabe og dele viden og udtryk, men samtidigt også for at blive fanget i en oplevelse af, at man ikke slår til, idet man altid har muligheden for at spejle sig i andres liv, og fremstillingen af dette.

Forskerne peger samtidig på, at unge generelt ønsker at skabe et liv fyldt med fællesskaber, diskussion, positivt samvær og meningsfulde aktiviteter. Rigtigt mange unge er engagerede i vores verden. De er det bare på andre måder end tidligere. De er optaget af at indgå i nære fællesskaber, mange er rationelt og strategisk tænkende, de bekymrer sig eks. om klima og insisterer på retfærdighed, fornuft og rationel handling. Mange er meget vidende, blandt andet fordi teknologi er udbredt og tilgængelig, men også fordi de opsøger viden om verden og de emner, der optager dem. Mange dyrker diskussion og politisk engagement i det nære, men har ikke nødvendigvis lyst til at gøre det i offentligheden. Mange har en stærk moralsk overbevisning, og dyrker en stærk individualitet, men ind i fællesskaberne.

Dette gælder som tendens og derved ikke for alle. For der er mange børn og unge, der har svært ved at håndtere de muligheder, de krav og de forventninger, som gør sig gældende. Derfor er det vigtigt også at kigge på andre tendenser i samtiden.

Mulighederne og den relative frihed i samfundet afleder også nye former for både usikkerhed og for udsathed. *Ny udsathed* dækker overordnet over det man kalder for demokratisering af udsathed. Dette betyder, at gruppen af børn og unge, der kæmper med udsathed, er meget mere sammensat end tidligere, og kommer både fra socialt udsatte familier i traditionel socioøkonomisk forstand, men også fra middelklasse og overklasse, hvor økonomi ikke nødvendigvis er en udfordring. Derudover er ny udsathed betegnelsen for den kraftige stigning i psykisk mistrivsel blandt børn og unge, og det at udsathed bliver meget mere dynamisk, idet man kan vandre ind og ud af udsathed, på mange forskellige måder, hele vejen igennem livet.

Og det er ind i disse vilkår for vores børn og unge i Aarhus kommune, at Fritids- og ungdomsskoleområdet som fagområde, skal skabe, udvikle, orientere sin fritids- og ungdomspædagogiske praksis for derved at kunne arbejde med indholdet, ambitionerne og visionen i Børn og unge politikken og FU-planen, men først og fremmest børnene og de unges eget liv, det de har brug for og det de gerne vil sig selv.

3.0 "UngiAarhus med værdi for børn og unge"

3.1 Indledende bemærkninger

Arbejdsgruppernes anbefalinger og det samlede materiale peger på en fælles retning for, hvilken rolle den fritids- og ungdomspædagogiske praksis skal spille fremover - og hvad fritids- og ungdomsskoleområdet lærings- og interessefællesskaber kan og skal tilbyde børnene og de unge. Dette er grundlaget for denne skitse til nye fælles mission for UngiAarhus, der har fokus på at skabe værdi for børnene og de unge. Afsnittet kan indgå i den endelige byrådsindstilling og som rammesættende afsnit i den opdaterede FU-plan.

3.2 Skitse til mission for UngiAarhus

UngiAarhus skaber rammerne for det gode børne og ungeliv sammen med børn og unge i Aarhus, uanset baggrund, aktuel livssituation og fysisk og psykisk funktionsevne. Vi gør det ved, at vi laver børne- og ungemiljøer, klubber, legepladser og ungdomsskole sammen med jer!

UngiAarhus er der, hvor I som børn og unge får noget af det, I ønsker og har brug for i jeres fritid – men samtidig er UngiAarhus også der, hvor I kan undersøge, skabe, eksperimentere og udvikle samt møde det, I ikke vidste, I havde brug for.

Det er her I har mulighed for deltagelse i eksperimenterende, fællesskabende børn og unge-miljøer. Vi kalder det "værensrettede" fordi det er her vi udvikles som hele mennesker og til livet.

Vi ser værdien i og fremhæver den enkeltes styrker og ressourcer. Alle børn og unge blomstrer og gror gennem deltagelse og fællesskabelse sammen med andre. Derfor vil UngiAarhus Fællesskabet!

Det er i fællesskabet vi udvikles som mennesker og det er i fællesskabet med andre børn og unge og os autentiske voksne, at UngiAarhus giver værdi og bidrager til det gode børne og ungeliv i Aarhus.

I UngiAarhus understøtter vi, at I som børn og unge får de bedste muligheder for at forme og forandre jeres samtid og fremtid. Dette gør vi ved at koble viden med handling og afprøvende aktiviteter, igennem kreative og konkrete projekter og fritidsundervisning og ved at arbejde med eksperimenterende løsninger, i nære og by-dækkende fællesskaber.

4.0 Opsamling på arbejdsgruppernes forslag til visionstemaer

4.1 Indledende bemærkninger

Som det blev nævnt i indledning, har fem arbejdsgrupper i foråret 2020 kvalificeret indholdet i den nye fritids- og ungdomspædagogiske vision, for hvert af visionstemaerne: UngiAarhus for Alle, Udsatte og sårbare børn og unge, Børn og unges overgange, Børn og unge med nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne samt Medborgerskab, handlekraft og samskabelse.

Denne del af afrapporteringen er en sammenskrivning af arbejdsgruppernes faglige og visionære perspektiver og forslag til retning for hvert af de fem visionstemaer, samt overordnede forslag til konkrete handlinger. Opsamlingen er dermed en kondensering af det omfattende materiale de fem arbejdsgrupper leverede 1. juli 2020. Afrapporteringen og anbefalingerne står på et omfattende datamateriale, samt inddragelse af mange forskellige interessenters perspektiver (se afsnit 6.0).

Selve opbygningen af afsnittet er en indledende tekst fra den nuværende FU-plan om det konkrete visionstema. Herefter kommer arbejdsgruppernes bud på en nyorientering og opdatering af visionstemaet. Dette underbygges afslutningsvist med en række handlingsforslag, der skal få visionsdelen til at leve i praksis. Det er disse handlingsforslag der er samlet, uddybet og systematiseret i kapitel 5.

I det fremadrettede arbejde skal forslagene til visionstekster, i en redigeret udgave, indgå som bilag til byrådsindstillingen. Samtidig skal de konkrete forslag til nyorientering af visionstemaerne indgå i den opdaterede FU-plan.

4.2 Visionstema: UngiAarhus for Alle

4.2.1 Tekst i den nuværende FU-plan om visionstemaet:

Fritids- og ungdomsskoleområdet er et alment tilbud til alle børn og unge. Formålet er at fremme det gode børne- og ungdomsliv med opmærksomhed på, at ungdomstiden har stor værdi i sig selv. Men det er også en tid, hvor børnene og de unge forbereder sig til et voksenliv som selvforsørgende medborgere, bl.a. ved udvikling af vedholdenhed og robusthed.

4.2.2 Forslag til nyorientering og udfoldelse af visionstemaet – hvad fordrer det af UngiAarhus?

UngiAarhus skal være den arena, hvor børn og unge får noget af det, de ved, de har brug for og ønsker. Samtidig vil UngiAarhus også være der, hvor de kan undersøge, skabe, eksperimentere og udvikle samt møde det, de ikke vidste, de havde brug for. Dette vil gøre UngiAarhus til et relevant og værdiskabende tilbud for alle børn og unge.

Med afsæt i Kvas-Vital udgør det at indgå i forpligtende og skabende fællesskaber et grundlæggende vilkår for den vitaliserende udvikling af den enkeltes kvalificerede selvbestemmelse. Her kan de styrker og ressourcer den enkelte kommer med, omsættes til konstruktive bidrag ind i ex. fælles projekter og aktiviteter.

UngiAarhus skal derfor udvikles i retning af at have en eksplicit dobbeltrolle – vi skal så at sige gå på to ben. Vi skal både fungere *komplementært* ift. skole- og uddannelsessystemet og civilsamfundet, og samtidig skal UngiAarhus blive tydelige og kendte for *værdien i sig selv*.

Værdien i sig selv skal videreudvikles ved en nyorientering af UngiAarhus mod en ny faglig praksis – der i skrivende stund benævnes 'dimension 2'. Denne betegnelse dækker over en systematisk tilgang til, at børnene og de unge i fritids- og ungdomstilbud møder muligheder for en åben, undersøgende, ikke-struktureret, eksperimenterende og afprøvende tilgang til elementer i deres liv og i verden.

Dette menes så vidtgående, at der skal ske en nyorientering af den almene fritids- og ungdomspædagogiske praksis i UngiAarhus. En nyorientering, der retter sig mod et fagligt stærkt og systematisk fokus på, at UngiAarhus ser børn og unge som aktive medskabere af aktiviteter og indhold i fritids- og ungdomsskoletilbuddet. Der er fx behov for et fælles fagligt afsæt, hvor bl.a. design tænkning og en eksperimenterende tilgang skal sikre, at UngiAarhus imødegår det de unge efterspørger. Dette forudsætter samtidig udviklingen af et nyt fælles fagligt sprog.

Tilgangen skal etableres som en grundlæggende del af hele fritids- og ungdomspædagogikken samt fritidsundervisningen, dvs. (SFO), fritids- og ungdomsklubber, Ungdomsskolen, pædagogisk ledede legepladser og ungemiljøer. Tilgangen skal på differentieret vis, sættes i spil ift. alle aldersgrupper – dog

med øje for, at den kan/skal fylde mere eller mindre afhængigt af alder, behov mv. Små børn har således behov for mere guidning og mere strukturerede rammer end de større børn og unge.

For at lykkes med udviklingen af denne profil (med to ligestillede dimensioner), skal UngiAarhus fungere i forholdet mellem individet (barnet og den unge), staten, markedet og civilsamfundet. Imellem disse positioner mødes forventninger, forestillinger, dagsordner og ambitioner på børnenes og de unges vegne, og det er her, at UngiAarhus skal fungere både komplementært og med et selvstændigt formål (værdi i sig selv). UngiAarhus skal her understøtte børnene og de unge i det, de måtte have behov for, og som knytter sig an til det, der sker i deres liv generelt. Men samtidig skal UngiAarhus bidrage med et selvstændigt og relevant fritidspædagogisk og undervisningsrelateret indhold og perspektiv i børnenes og de unges liv.

Derfor skal UngiAarhus række ud og samarbejde og skal være tæt forbundne med alle de arenaer, hvor børn og unge udvikler sig. Uanset om det er uddannelse, fritids- eller foreningslivet, de engagerer sig i. Samtidigt skal UngiAarhus understøtte og facilitere børn og unges selvstændige formulering af sig selv på en samfundsopkoblet, handlende og afprøvende måde via udvikling af den nye faglige praksis – og det er den sidste del, at UngiAarhus især har behov for at videreudvikle de kommende år.

4.3 Anbefaling til handlinger:

- **Øget adgang for alle børn og unge:** Der er behov for at sikre øget adgang til UngiAarhus aktiviteter for alle børn og unge. Heri ligger bl.a. et behov for at styrke fleksibiliteten ift. de unges adgang til forskellige arenaer i UngiAarhus og det skal understøttes ved en ændring af modellen for deltagerbetaling, medlemskab og medlems- og aktivitetsregistrering.
- **Investering i faglig udvikling og tidssvarende fagsprog:** At have et fælleskendt og stringent fagsprog og praksis til at understøtte en faglig kapacitetsudvikling. Det fælles fagsprog er en forudsætning for at kunne iagttage, reflektere, begrunde, forberede, handle og evaluere og derved skabe data til brug for at kvalificere handlinger. Nye medarbejderkompetencer og kvalifikationer er afgørende for at kunne håndtere vekselvirkningen mellem de to dimensioner i den faglige praksis – den strukturerede vs. undersøgende/eksperimenterende tilgang – samt at kunne vurdere og sætte dem i spil, hvor og i det omfang, det er den bedste tilgang.
- **Revitalisering af de pædagogiske ledede legepladser:** Legepladsernes unikke inde og ude forhold, samt åbne måde at fungere på, passer præcist til at indgå i arbejdet med nyorienteringen af den faglige praksis. De pædagogisk ledede legepladser skal derfor på tværs af byen sættes særskilt i spil ift. den undersøgende og eksperimenterende tilgang med en opmærksomhed på de lokale rammer, som muliggør deres særegne virke i lokalområdet. I realiseringen af den undersøgende og eksperimenterende faglige praksis, tænkes den såkaldte "skrammologi" og "design tænkning" som en del af rammesætningen for de pædagogisk ledede legepladseres virke.
- **UngiAarhus med et profileret bydækkende tilbud for unge:** Det foreslås det, at der skal etableres en central overbygning på det, der sker i klubber, på legepladser, i ungdomsskole og i ungemiljøer. Denne 'centrale bydækkende overbygning' har flere funktioner og formål. For det første skal den supplere arbejdet i klubber, ungemiljøer, på legepladser og i ungdomsskolen ved at skabe mulighed for at et barn eller en ung kan flytte sin idé, sit projekt, sit ønske eller sin drøm ud af den kontekst,

hvori den er skabt (f.eks. lokalområdet, klubben). Her vil man kunne møde andre børn eller unge, diskutere og kvalificere sin idé eller sit projekt eller deltage i andres projekter. For det andet vil man kunne møde børn og unge på tværs af byen og derved skabe nye fællesskaber og benytte sig af faciliteter, der har en helt anden karakter end det, der stilles til rådighed i det daglige. Det kan med fordel være en fælles fysisk ramme, hvor også andre uddannelsessteder, kulturinstitutioner, civilsamfundsaktører, fagfolk, studerende mv. både kan bidrage til og benytte sig af faciliteterne.

4.3 Visionstema: Udsatte og sårbare børn og unge

4.3.1 Tekst i den nuværende FU-plan om visionstemaet:

"Fritids- og ungdomsskoleområdet har et særligt fokus på børn og unge, der er udsatte. Det brede almene fritids- og ungdomsskoletilbud og den generelt funderede pædagogiske indsats er en forudsætning for virksomme beredskaber for udsatte børn og unge. Fx har et øget fokus på motion størst effekt på de børn og unge, der bevæger sig mindst." (Dam, 2010)

"Tidlige (forebyggende) indsatser iværksættes med afsæt i "Strategi til forebyggelse af mistrivsel og risikoadfærd", der udgør rammen om Aarhus Kommunes indsatser ift. fx inklusion, trivsel og sundhed. Forebyggelsesstrategien er grundlaget for, at vi i Aarhus Kommune skal "arbejde med forebyggelse for alle børn, styrke de børn og unge, der kan selv, understøtte de sårbare - og hjælpe de børn og unge, der har særlige behov, hvormed alle børn på længere sigt kan blive selvhjulpne." (Dam, 2010)

Opdatering af 'forebyggelsesstrategien' som forståelsesramme i FU-Planen:

UngiAarhus står på den fælles forståelsesramme i forebyggelsesstrategien, som tager afsæt i, at udsathed og sårbarhed opstår som resultat af komplekse processer og dynamikker i og omkring barnet og den unge. I aktuel forskning afdækkes imidlertid en 'ny udsathed', som lægger sig til den 'klassiske udsathed' hvilket betyder at børn og unge i udsatte positioner kan opleve en 'dobbeltudsathed'.

Ny udsathed opstår, når forskellige strukturelle og kulturelle forandringer utilsigtet spiller sammen og rammer barnet eller den unge på måder, der gør, at de samlede belastninger påvirker individets trivsel og formåen negativt. Dette kendes bl.a. som præstationskulturen. Den nye udsathed tillagt den mere klassiske udsathed kan dermed skabe en øget sårbarhed, som betyder at børn og unge kan miste engagementet og drivkraften til at indgå i lærende fællesskaber. Dette nye og udvidede perspektiv på udsathed og sårbarhed skal fremadrettet være et væsentligt opmærksomhedspunkt og vidensmæssigt afsæt for fritids- og ungdomspædagogikken i Aarhus.

4.3.2. Forslag til nyorientering og udfoldelse af visionstemaet – hvad fordrer det af UngiAarhus?

Fundamentet og rammen for det fritids- og ungdomspædagogiske arbejde med udsathed og sårbarhed i UngiAarhus, og det samlede arbejde med børn og unge i hele Aarhus Kommune, er forebyggelsestilgangen (Dam, 2010). Med afsæt i dette fundament udvikles og etableres differentierede og vedkommende fællesskaber for alle børn og unge, hvor børn og unge inddrages som aktive medskabere af det gode børne og ungeliv.

Vi lærer og vokser som mennesker ved at få adgang til sociale fællesskaber og uformelle sammenhænge, samt ved at bliver anerkendt og set som nogen der hører til og kan noget.

Børn og unge viser deres motivation og engagement i kraft af deres aktive deltagelse og derved bliver børn og unges manglende deltagelse i fællesskaber en indikator på mulig udsat- og sårbarhed. Omvendt vil det at lære at være aktiv deltagende i fællesskaber udvide handleevne og overskride marginale positioner i samfundet. Fritids- og ungdomsskoleområdet skal derfor have et særligt pædagogisk fokus på at understøtte at deltagelse hos børn og unge som ikke er i trivsel.

For at være proaktive og vedkommende ift. alle børn og unge må de fritids- og ungdomspædagogiske tilbud udgøre en mangfoldig vifte, der giver differentierede former for deltagelsesbaner for børn og unge, særligt børn og unge i udsatte og sårbare positioner, som har brug for en hjælpende hånd.

Deltagelse, forstået som det at indgå i en social praksis, er ikke bare noget man kan, men noget der kan læres. Mennesker udvikler sig og dannes ved at indgår i praksisfællesskaber sammen med andre, særligt hvor der mulighed for at indgå en bevægelse fra legitim perifer deltagelse til fuld deltagelse. Deltagelse er en del af det at være samfundsborger og ses både som en ret og en pligt, hvor fællesskabet både må gøre sig vedkommende for individet og individet må gøre sig vedkommende for fællesskabet.

Der tilstræbes en balanceret sproglig og pædagogisk tilgang til arbejdet med udsathed og sårbarhed, så børn og unge og deres forældre oplever at blive mødt som individer og ikke kategorier. Det er opmærksomhed på, at individer eller grupper i udsatte positioner hverken udstilles eller overses, men netop mødes med invitationer til at være deltagere i inkluderende interessefællesskaber.

Det er et særkende for det fritids- og ungdomspædagogiske arbejde, at UngiAarhus tilbud er frivillige, og de professionelle møder børnene og de unge, der hvor de er og at de har ambitioner på alle børn og unges vegne. Samtidig er det en pædagogisk opgave at være proaktiv og opsøgende, så børn og unge også oplever at blive mødt i de livsomstændigheder, de står i og har adgang til den støtte, de eventuelt har brug for at blive deltagende i fællesskaber.

At møde og inkludere alle børn og unge forudsætter et stærkt tværsektorielt samarbejde, særligt når det gælder udsatte og sårbare. UngiAarhus skal derfor indgå i systematiske samarbejder med en lang række af samarbejdspartnere om at skabe forudsætninger for trivsel og udvikling for alle børn og unge.

Dette tværfaglige samarbejde sker fx på netværksmøder, hvor UngiAarhus kan bidrage med et helhedssyn på barnet eller den unge. Det sker gennem partnerskabsaftaler, hvor skole og FU finder sammen om at etablere et tilbud, der imødekommer et aktuelt behov hos et barn eller en ung i en kompleks fraværsproblematik. Det sker gennem samarbejde med frivillige og foreninger, lokalområder, civilsamfund, på tværs af magistratsafdelinger og kulturinstitutioner, der kan give børn og unge erfaringer med frigørende, kreative og skabende processer. Det sker i samarbejdet mellem MBU, MBS og Østjyllands Politi gennem et godt og tæt kriminalpræventivt samarbejde.

4.3.3. Anbefaling til handlinger:

- **Nyorientering af vores faglige fokus (bygge samfund - med afsæt i at gøre demokrati):** Der er en stigende tendens til at børn og unge er optaget af og engageret i verden omkring dem og vender blikket ud mod det omkringliggende samfund og at det netop kan virke forbyggende i forhold til ensomhed, præstationsangst og polarisering. Derfor vil vi gerne sætte mere fokus på projektarbejdsformer på fritids- og ungdomsskoleområdet, hvor deltagernes bidrag til samfundet, læringsmiljøet, kammeratskabsgruppen og deres interesser og passioner er vigtige elementer og hvor man som ung har større mulighed for at hoppe ind og ud af tilbuddene. Den fritids- og

ungdomspædagogiske praksis skal bero på forskelligheden, hvor barnet som subjekt kan fremtræde, dvs. blive til nogen som forudsætning for at blive til noget, og hvor der til enhver tid tages udgangspunkt i barnets/den unges ressourcer, motivation og zone for nærmeste udvikling. For at UngiAarhus kan lykkes med dette skal der igangsættes en fælles kapacitetsopbygningen og herigennem etableringen af et fælles fagsprog.

- **En nytænkning af fritids- og ungdomsskoleområdets formelle rammer for deltagelse:** Alle børn og unge, uanset baggrund og aktuelle livssituation, skal have kendskab til Ung i Aarhus og tilbydes mulighed for deltagelse i fællesskabende læringsmiljøer i børne- og ungdomslivet. Derfor foreslås konkret, frit medlemskab i ungdomsklubber, afvikling af automatisk udmelding i overgangen mellem fritidsklub og ungdomsklub, mere fleksibel adgang til forskellige tilbud indenfor samme fritidscenter, samt at sprænge rammerne ift. alder for unge med særligt behov - op til 25 år.
- **Opdatering, revitalisering og operationalisering af forebyggelsesstrategien i praksis** – med henblik på systematisk udmøntning i den fritids- og ungdomspædagogiske praksis, herunder opdateret med ny forståelse af udsathed. En grundlæggende fritids- ungdomspædagogisk afsæt i det almene, så alle kan være med, skal skabe en tættere kobling mellem det generelle forbyggende arbejde og den målrettede indsats over for sårbare og udsatte børn og unge. 'Opdateringen' og operationaliseringen skal sikre et overblik over de metoder og indsatser der er effektfulde for sårbare og udsatte børn og unge i det fritids og ungdomspædagogiske perspektiv. Et arbejde der skal ske i samarbejde med MBU og MSB.
- **Udvikling af en fælles bydækkende strategi for indgåelse af partnerskabsaftalerne:** Et fokus der kræver et tæt samarbejde med skoler, forældre og et styrket fokus på samarbejde med lokalområder, civilsamfundet og ikke mindst tværmagistratsligt. Partnerskaber er både rettet mod de formelle samarbejder, de mere tillidsbaserede samarbejder og forældresamarbejdet. Dette arbejde skal kvalificeres ved at udvikle en bydækkende strategi for indgåelse af partnerskabsaftaler, med plads til lokale tilpasninger, for derved at understøtte de besluttede minimumskrav og ambitioner, for det tværgående samarbejde omkring børn og unge.

4.4 Visionstema: Børn og unges overgange

4.4.1 Tekst i den nuværende FU-plan om visionstemaet:

Fritids- og ungdomsskoleområdet leverer sammen med andre aktører omkring de unge et vigtigt bidrag til, at alle unge forbereder sig til og gennemfører en ungdomsuddannelse. Fritids- og ungdomsskoleområdet bidrager dermed til opfyldelsen af målsætningen om, at alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse (95 % målsætningen) og samtidig til målet om, at flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. og 10. klasse (25 % i 2020 og 30 % i 2025).

4.4.2 Forslag til nyorientering og udfoldelse af visionstemaet - – hvad fordrer det af UngiAarhus?

Børnene og de unge oplever mange overgange og skift på rejsen mod voksenlivet, og UngiAarhus skal sammen med forældrene spille en vigtig rolle i forhold til at sikre, at overgangene er vellykkede, og at de unge oplever sammenhæng i de enkelte overgange relateret til deres liv.

Ved at fokusere på udvikling af væredygtighed understøtter UngiAarhus den udvikling hos børn og unge, som indirekte gør dem parate til gode overgange, eksempelvis fra skoletid til den frie tid og fra grundskole til ungdomsuddannelse. Her bliver børn og unge socialt og personligt parate og robuste – både til uddannelse og til livet, et arbejde der også beror på et stærkt samarbejde med forældrene.

I de sociale – og interessebårne fællesskaber i fritidstilbuddet opøver børn og unge ikke blot andre tekniske færdigheder end skolen tilbyder (fx praksisfaglighed), men også ikke-kognitive færdigheder som motivation, robusthed og vedholdenhed. Hvor skoletiden primært er læringsrettet, er fritiden mere værensrettet. I forlængelse af den etablerede præstationskultur og målorientering ses et stort behov for at fastholde et stærkt fritids- og ungdomspædagogisk perspektiv – og videreudvikle tilgangen.

Den eksisterende fritids- og ungdomspædagogiske tilgang er aktivitetsorienteret og i forvejen tilrettelagt på baggrund af oplevede behov og ønsker hos børnene og de unge. Denne praksis skal fortsat leve og videreudvikles. Sideløbende er der dog behov for at nyorientere den faglige praksis, imod en i endnu højere grad åben og fri praksis – og understøtte børn og unges frie udfoldelse på deres egne præmisser.

UngiAarhus retter sig både mod børn og unge i arbejdet med overgange. Det konkrete arbejde med børns overgang fra SFO til fritidsklub bliver belyst i det sideløbende visionsarbejdet omkring SFO, derfor stilles der i dette arbejde skarpt på det potentiale, der ligger i at udvikle UngiAarhus' tilbud til den ældste del af målgruppen. Dvs. i overgangen fra fritidsklub til ungdomsklub / ungdomsskole og i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse. Dette med et fagligt blik på at udvikle væredygtighed hos de unge da faldende trivsel og sårbarhed stiger i takt med de unges alder.

Det er med dette afsæt, at gruppen peger på at den daglige praksis og det faglige mindset børn og unge møder i UngiAarhus er afgørende for at styrke det værensrettede perspektiv, dvs. at de unge skal tilbydes deltagelse i og medskabelse af eksperimenterende, undersøgende og interessebaserede praksis, med autentiske problemstillinger.

For at fritids- og ungdomsskoleområdet kan understøtte de unges væredygtighed i overgangene, er det samtidig af betydning at flere unge benytter ungdomsklubberne, derudover er der potentiale i at skabe rammer, der både fysisk sikrer et by-dækkende perspektiv, hvor unge kan blive dannede hele mennesker og opnå afklaring samt at have fokus på, at arbejdet ikke stopper når de unge fylder 18 år – her er der fortsat behov for et helhedsorienteret blik på overgangene, i et tværmagistratsligt samarbejde.

4.4.3 Anbefaling til handlinger

- **Fritids- og ungdomspædagogisk mindset med fokus på værensrettet dannelse:** For at kunne tilbyde de unge en sådan fritids- og ungdomspædagogisk praksis, kræver det redskaber til at understøtte et fritids- og ungdomspædagogisk mindset hos medarbejderne i UngiAarhus, så de i endnu højere grad kan skabe det eksperimenterende ungemiljø, hvor barnet og den unge får mulighed for at øve sig på at være den, han eller hun er, uden at sigte mod et på forhånd givet mål. Det pædagogiske personale har her til opgave at sikre rammerne for en sådan åben, autonom og fri fritid, uden at disse rammer dog bliver for begrænsende – for der skal være plads til afprøvning og undersøgelse for de unge.
- **Fri og gratis deltagelse for alle i ungdomsklubber:** I ungdomsklubben har de unge mulighed for at være sammen med andre unge. Her kan de sammen med andre unge og engagerede voksne skabe og deltage i eksperimenterende aktiviteter i et åbent ungemiljø, der giver mulighed for at afprøve

sig selv i et præstationsfrit fællesskab. Hvis vi skal sikre brede fællesskaber og det eksperimenterende, ikke-definerede aspekt i ungdomsklubben, kræver det et opgør med medlemstanken og en bevægelse hen imod en mere autonom og agil løsning.

- **Ungemiljøer som eksperimentarier – bydækkende ungehus med lokale satellitter:** I inspirerende og eksperimenterende ungemiljøer kan de unge blive klogere på sig selv ved at bruge deres ret til medbestemmelse og ved at få et bredere perspektiv på byens muligheder i forhold til uddannelse, interesser og fællesskaber. Vi skal derfor gentænke ungemiljøerne i UngiAarhus, så vi skaber sammenhæng mellem den frie tid og de unges identitetsskabelse på vej mod voksenlivet.
- **Udvidelse af målgruppen op til 25 år:** Fritidstilbuddene er strukturelt udfordrede, eftersom den voksende gruppe af unge, der oplever udfordringer på det sociale og personlige, ikke bliver hjulpet af systemet ved det 18. år. Der er med andre ord en gruppe unge, der, når de fylder 18 år, ikke er klar til at undvære en hjælpende hånd i forhold den værensrettede udvikling. Som det er nu, findes der ikke en hånd, der griber de unge, når UngiAarhus slipper. Uddannelsesorienterede tilbud som UU og FGU har mulighed for at yde støtte op til det 25. år, men eftersom disse unge generelt ikke kun er udfordret fagligt, er der i særlig grad behov for at arbejde med de sociale og personlige elementer for at støtte de unge i den gode og helhedsorienterede overgang til ungdomsuddannelse.
- **10. klasse under ungdomsskoleloven med fokus på identitet og afklaring:** 10. klasse kan med fordel tilrettelægges mere med fokus på det værensrettede og mindre på det læringsrettede. Dermed bliver det et år, der i højere grad klæder de unge på til socialt og personligt at kunne både vælge og færdiggøre den ungdomsuddannelse, der er rigtig for dem – og dermed også fravælge noget. Det gøres ved at give plads, inspiration og mulighed for at udvikle den enkeltes identitet i fællesskabet, som udgøres af 10. klasse. Et arbejde Ungdomsskolens værdisæt og lovgivningsmæssige fleksibilitet kan være rammen for.

4.5 Visionstema: Børn og unge med funktionsnedsættelse

4.5.1 Tekst i den nuværende FU-plan om visionstemaet:

Fritids- og ungdomsskoleområdet har en særlig opgave i forhold til børn og unge med nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne, og medarbejderne samarbejder med forældre og tværfagligt personale om barnets og den unges læring, udvikling og trivsel. Indsatserne hviler på samme fundament, der gælder for alle børn og unge i Aarhus Kommune, men der er et særligt fokus på inkluderende fællesskaber, handicapforståelse og tværfagligt samarbejde.

4.5.2 Forslag til nyorientering og udfoldelse af visionstemaet – hvad fordrer det af UngiAarhus?

UngiAarhus og fritids- og ungdomspædagogikken er en vigtig brik, i arbejdet med børn og unge med funktionsnedsættelse og deres progression, da vi tilbyder et frirum, hvor børnene og de unge kan deltage på egne præmisser og oplever, at deres ressourcer bliver bragt i spil og bliver en del af forskellige (interesse)fællesskaber. Et frirum der er en del af en helhedsorienteret og værdiskabende hverdag.

Det særlige som UngiAarhus kan tilbyde børn og unge med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse i deres fritid ligger i spændingsfeltet mellem at praksis bygger på det almene, hvor børn og unge indgår på lige fod

med de ressourcer de har. Samtidig skabes med den fysiske indretning og den praksisfaglige tilgang forudsætninger for, at børn og unge med funktionsnedsættelser mødes med afsæt i deres generelle forudsætninger. Det er også i denne optik, at fritids- og ungdomsskoleområdet kan bidrage i arbejdet med understøtte skift i læringsarena i løbet af skoledagen.

I dag er en stor andel af børn og unge, inden for målgruppen, ikke en del af fritids- og ungdomsskoleområdet. Der skal derfor være fokus på, hvordan der kan bygges bro og skabes en tryk overgang og opstart for flere børn og unge med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse i UngiAarhus. Samtidig kan UngiAarhus også spille en afgørende rolle i de unges overgang til ungdomsdannelserne – som mentor og faglig og personlig sparring.

UngiAarhus står ikke alene i dette arbejde – det skal ske i tæt og forpligtende samarbejde med PPR og MSB og ikke mindst forældrene. Dette for at sikre, at fritiden kommer til at spille en større rolle i de helhedsorienterede indsatser – indsatser og en fritid der er med til at skabe værdi for det enkelte barn eller ung.

Det pædagogiske fokus i UngiAarhus skal være på, at:

- UngiAarhus skaber inkluderende fællesskaber for børn og unge med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse
- I UngiAarhus er der altid plads til, at endnu ét barn/ung med en funktionsnedsættelse kan blive en del af fritidsfællesskabet
- UngiAarhus tager altid udgangspunkt i det enkelte barns/unges udvikling og særlige behov i tilrettelæggelsen af den fritidspædagogiske indsats
- I UngiAarhus har vi ambitioner på alle børns/unges vegne, hvad enten det er personlig og social udvikling for det enkelte barn eller ung
- I UngiAarhus ser vi altid på, hvilke ressourcer barnet/den unge har, fremfor hvilke ressourcer barnet/den unge ikke har
- I UngiAarhus har alle børn og unge med funktionsnedsættelser et frirum, hvor de kan deltage på deres egne præmisser og opleve deres egne ressourcer blive bragt i spil gennem den fritidspædagogiske praksis
- I UngiAarhus bringer vi aktivt vores viden om og fritids- og ungdomspædagogiske forståelse af børn/unge med funktionsnedsættelser i spil i samarbejdet med øvrige aktører om arbejdet med børn og unge i målgruppen

4.5.3 anbefaling til handlinger

- **Udvikling af inkluderende fysiske rammer:** I alle UngiAarhus' tilbud skal de fysiske rum (inde som ude) understøtte forskellige deltagelsesbaner for børn og unge med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser og fremstå med en tydelig kodning af 'fritid'. Det indebærer bl.a. at de fysiske rum skal være dynamiske og mobile. De skal løbende kunne tilpasse aktiviteter og behov, og rummene skal kunne understøtte både fællesskabet og behovet for at kunne trække sig og finde ro.
- **Tættere samarbejde med MSB og PPR om fritidstilbud:** UngiAarhus fritids- og ungdomspædagogiske tilbud skal være en fast del af de indsatser, som tilbydes, når børn og unge med funktionsnedsættelser er i kontakt med MSB og MBU. Det indebærer bl.a. at børn og unge

med funktionsnedsættelse, der går i 4.-10.klasse og ikke bruger UngiAarhus' tilbud, tilbydes et brobygningsforløb med medarbejdere fra UngiAarhus i samarbejde med MSB / PPR. Derudover at børn og unges fritid er en fast del af dialogen mellem skole, PPR og forældrene.

- **Bedre videndeling med MSB og PPR:** UngiAarhus' viden om konkrete børn og unge med funktionsnedsættelser skal komme bedre i spil i samarbejdet med og mellem MSB og MBU om børn og unge i målgruppen – dette kan sikres gennem gensidige partnerskabsaftaler
- **Tættere samarbejde om skoletilbuddet til målgruppen:** Det skal være muligt for børn / unge i denne målgruppe at skifte læringsarena i løbet af en skoledag – klub eller ungdomsskole er et godt bud på en ny arena, hvor fokus kan være på andre mere indre styrede deltagelsesbaner. Dette skal ske gennem et udviklende samarbejde med skolerne og i tæt dialog med forældrene, hvor klubben eller ungdomsskolen kan være det "mellemrum" i løbet af skoledagen, hvor barnet eller den unge kan være i mindre grupper, hvor der enten laves praktisk arbejde eller gives plads til dialog. NEST-principperne kan med fordel benyttes.
- **Bydækkende tilbud:** UngiAarhus bør have bydækkende tilbud til børn og unge med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser, som skal hjælpe dem med at komme tilbage til "normfællesskabet". Forløb ex. målrettet skolevægringsproblematikker.
- **Mulighed for mentor, støtteperson i overgangen til ungdomsuddannelse:** Unge med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse skal kunne tilbydes støtte efter grundskolen og videre til ungdomsuddannelse (mentor, støtteperson eller lign.). Baggrunden for forslaget er at støtte fra PPR i dag er koblet op på medlemskab af klub. Unge med vidtgående støttebehov og specialklasselever kan derfor ikke tilbydes støtte fra UngiAarhus, hvis de ikke går i klub.

4.6 Visionstema: Medborgerskab, handlekraft og samskabelse

4.6.1 Tekst i den nuværende FU-plan om visionstemaet:

Fritids- og ungdomsskoleområdet er forpligtet til at understøtte, at børnene og de unge påtager sig det ansvar, som knytter sig til medbestemmelse, hvormed de udvikler kompetencer til at blive en del af byens demokratiske liv. I en børne- og ungekontekst handler medborgerskab om at skabe lige muligheder for alle børn, unge og deres forældre til at indgå konstruktivt i og bidrage til fællesskaber.

Fritids- og ungdomsskoleområdet skaber plads til samskabelse. Med samskabelse udvides initiativretten, deltagelsesretten og bevidstheden om, at børn og unge har en væsentlig rolle i udviklingen af Aarhus. Brobygningsaktiviteter, fx sammen med det frivillige foreningsliv, bringer mennesker sammen på nye måder. De skaber fælles oplevelser, der fremmer medborgerskab. (...)

4.6.2 Forslag til nyorientering og udfoldelse af visionstemaet – hvad fordrer det af UngiAarhus?

Arbejdet med børn og unge og deres demokratiske dannelse, medborgerskab, modet til at møde samfundet og det at være handlekraftig i eget liv, har siden grundlæggelsen af ungdomsskolerne og fritids- og ungdomsklubberne været et kardinalpunkt og fundament for områdets fokus på at skabe positive (lærings)fællesskaber. Et arbejde vi finder vigtigt og er forpligtede til gennem ungdomsskolelovgivningen.

Dette fundament står UngiAarhus på og vi vil styrke og udvikle fundamentet ved en nyskabende og nyorienteret faglig praksis, der danner afsæt for det mindset vi møder vores børn og unge med og som skabe værdi for den enkelte. En faglig praksis og et mindset, der sikrer, at medborgerskab, handlekraft og samskabelse er en naturlig del af vores daglige arbejde med børn og unge og hverdagsdemokratiet.

Det betyder, at UngiAarhus skal være orienteret mod en nyskabende faglig praksis og et professionsideal ("dimension 2"), hvor ledere og medarbejderne forholder sig åbent til vores børn og unges ideer og optagetheder og derved arbejder sammen med og anerkender børn og unge som reelle og aktive medskabere af UngiAarhus' aktiviteter, hold og fritidsundervisningsforløb. En åbenhed, der orienteres imod faglige metoder og greb til ex. at arbejde kreativt, eksperimenterende, projektorienteret og med autentiske problemstillinger, samtidig med, at den faglige viden om og forståelse for vores børn og unges differentierede behov for struktur og genkendelighed sættes i spil. Gennem dette faglige mindset skabes rammerne til, at medborgerskab, handlekraft og samskabelse, og derved hverdagsdemokratiet, ligger som en ikke-formel dannelse i børns og unges hverdag i klubben, på legepladsen, i ungemiljøet og i ungdomsskolen – lokalt og bydækkende – og er dermed med til at skabe værdi for den enkelte og et UngiAarhus for Alle.

Det daglige arbejde med børns og unges demokratiske dannelse sker også i de formelle deltagelsesveje, hvor unge gennem inddragelse og medskabelse i klubråd, senater og Børn og Unge-byrådet i praksis arbejder med demokratisk deltagelse. UngiAarhus vil fremadrettet arbejde for, at de formelle deltagelsesveje i langt højere grad bliver nærværende og effektfulde, også for de børn og unge, der ikke deltager i dag.

For UngiAarhus handler medborgerskab, handlekraft og samskabelse om at skabe lige muligheder for alle børn og unge, uanset baggrund, livssituation eller fysiske og psykiske funktionsniveau, til at indgå i og konstruktivt bidrage til fællesskaber og gennem fællesskabelse at udvikle ressourcer og kompetencer til at være handlekraftig i eget liv. Dette med afsæt i og blik for de styrker og ressourcer de enkelte børn og unge allerede har.

Derfor skaber UngiAarhus også plads til samskabelse, for med samskabelse understøttes initiativretten, deltagelsesretten og værdifuld bevidsthed hos børn og unge om, at de spiller en vigtig rolle i udviklingen af UngiAarhus, lokalmiljøet, Aarhus og samfundet som helhed. Vores udgangspunkter er, at UngiAarhus ikke gør noget alene. Det betyder, at vi etablerer og indgår i samarbejder med andre aktører, der bidrager til børns og unges (ud)dannelse, trivsel og deltagelse i fællesskaber og dermed bygger bro til og samskaber med ex. fritids- og foreningslivet, skoler, ungdomsuddannelser og civilsamfundet – der alle er en vigtig del af børns og unges demokratiske dannelse.

4.6.3 Anbefaling til handlinger

- **Nyskabende faglig praksis og mindset hos ledelse og medarbejdere:** For at sætte handling bag ordene om, at UngiAarhus orienterer sig mod en nyskabende faglig praksis og et nyt professionsideal, der skal styrke arbejdet med børns og unges demokratiske dannelse, handlekraft og samskabelse er der behov for en intern kapacitetsopbygning og et tæt samarbejde med

professionsuddannelsen. Dette med blik for at udvikle og nyorientere den faglige praksis og mindset, hos ledere og medarbejdere, der skal sikre at UngiAarhus er meningsfulde eksperimenterier, hvor der faciliteres rum for de unges passioner med mulighed for at øve sig i demokratiske processer i fællesskabet.

- **Fælles hus for UngiAarhus (samskabelshuset):** Et element, der skal understøtte og styrke arbejdet med den faglige nyorientering samt medborgerskab, handlekraft og samskabelse i UngiAarhus generelt er etableringen af et fælles hus. Huset skal være en faglig dynamo og fyrtårn, et fælles mødested og aktivitetshus der skaber synergi og fællesskaber for børn og unge på tværs af alderstrin og lokalområder.
- **Medborgerskabsuge – for hele B&U (ex. uge 40):** For at sætte strøm til og spot på arbejdet med medborgerskab, handlekraft og samskabelse i hele MBU foreslås det, at uge 40, hvor der er valg til BU-byrådet, etableres som en fælles Medborgerskabsuge på tværs af Børn og Unge skoler, SFO, Klub, Legepladser og Ungdomsskole
- **Arbejdet i Senaterne og BU-byrådet skal være relevant for de mange:** BU-byrådet og Senaterne har stor betydning for de unge, der er en del af deltagelsesarenaerne. Der kan med fordel skabes større synergi mellem disse to deltagelsesarenaer og det lokale arbejde på skoler og i klubberne. Dette skal understøttes med deltagelsesbudgetter til senaterne og en styrkelse af ung-til-ung kommunikationen omkring arbejdet i de forskellige arenaer.

5.0 Handlingskatalog

5.1 Indledende bemærkninger

Handlingskataloget er en sammenskrivning af de enkelte arbejdsgruppers forslag til handlingsrettede initiativer. Sammenskrivningen er foretaget med afsæt i, at der på tværs af arbejdsgrupperne er en række enslydende forslag og forslag, der bevæger sig inden for den samme overordnede ramme.

For at give kontekst til de enkelte forslag arbejdes der med en indledende tekst, der rammesætte og motiverer den overordnede ramme.

I det fremadrettede arbejde skal handlingskataloget kvalificeres og prioriteres – herunder bl.a. ift. hvor der er tale om en politisk beslutning eller handlinger, der kan igangsættes på baggrund af beslutninger i ledelseslinjen. Det skal desuden understreges at der i inddragelsesprocessen af bestyrelser og de unge samt den sideløbende proces omkring SFO-niveauet kan tilkomme nye handlingsrettede forslag.

På baggrund af proces og kvalificering indgår handlingskataloget i byrådsindstillingen. Derudover skal der udarbejdes et implementeringskatalog.

5.2 Alle børn og unge i UngiAarhus skal opleve sig selv som medskabere og handlekraftige i eget liv

Arbejdet med børn og unge og deres demokratiske dannelse, medborgerskab, modet til at møde samfundet og det at være handlekraftig i eget liv, har siden grundlæggelsen af ungdomsskolerne og fritids- og ungdomsklubberne været et kardinalpunkt og fundament for områdets fokus på at skabe positive (lærings)fællesskaber og deltagelsesbaner. Dette fundament står UngiAarhus på, men arbejdsgrupperne peger på, at det er et område, hvor UngiAarhus som organisation med et fagligt afsæt i fritids- og ungdomspædagogikken, skal stille sig endnu mere på tærerne for at lykkes. For det er i dette arbejde at

UngiAarhus kan gøre en forskel for alle børn og unge, uanset baggrund og livssituation. Derfor er der behov for radikalt at nyorientere den fælles faglige praksis og skabe afsæt for det mindset vi møder vores børn og unge med og som skabe værdi for den enkelte og styrker arbejdet med hverdagsdemokratiet.

- *Faglig nyorientering af den fritids- og ungdomspædagogiske praksis - fra medlem til aktiv deltager:* Der skal udarbejdes et kompetenceudviklingsforløb og kapacitetsopbygning, hvor medarbejdere i UngiAarhus' forskellige arenaer får kompetencer til at arbejde differentieret med børn og unge, hvor man både anvender kompetencer ift. at skabe struktur og planlægge aktiviteter, men samtidig også kan bringe kompetencer i spil som knytter sig an til at være rejsevejleder, der understøtter børnene og de unges eksperimenter, selvafprøvning mv. Der skal igangsættes et tværgående arbejde for at skabe et fællesfagligt sprog for det fritids og ungdomspædagogiske arbejde. Dette skal sikre et fælles fagligt afsæt for medarbejdere og faget på tværs af SFO, klub, legeplads og ungdomsskole.
- *Positive deltagesbaner som forebyggende faktor:* Den nuværende tænkning og forståelse af medlemsbegrebet afspejler ikke de unges behov, måder at bruge tilbuddene på eller måder at leve på. Derfor vil vi gerne sætte mere fokus på projektarbejdsformer på fritids- og ungdomsskoleområdet, hvor deltagernes bidrag til samfundet, læringsmiljøet, kammeratskabsgruppen og deres interesser og passioner er vigtige elementer.
- *Deltagesbudgetter til senaterne:* Der skal afsættes puljemidler til deltagelsesbudgetter til de fem senater. Puljemidler som senaterne kan prioritere over. Prioriteringen kan ske med afsæt i senaternes egne ideer, projekter, events o.l. som de ønsker at realisere, men det kan også ske i dialog med børn og unge i de lokale klubber og skoler.
- *Børn og Unge sætter fokus på medborgerskab i uge 40* Det foreslås at der etableres en fælles uge, eksempelvis uge 40 hvor der er valg til Børn og Unge-byrådet, med fokus på arbejdet med medborgerskab og handlekraft og samskabelse. En uge der går på tværs af alle Børn og Unges skoler, SFO'er, klubber legepladser og ungdomsskoler.
- *Børn og Unge-byrådet som en naturlig del af samfundsfagsundervisningen* Der skal udarbejdes et undervisningsmateriale til samfundsfag, omkring arbejdet i senaterne og Børn og Unge-byrådet. Et udviklingsarbejde der kan ske i samarbejde mellem forvaltningen, UngiAarhus og samfundsfagslærer fra lokale skoler.

5.3 UngiAarhus skaber lærings- og værensstrengemiljøer med fokus på personlig og alsidig udvikling – for alle skal med!

Arbejdsgruppernes arbejde fremhæver, at UngiAarhus' sociale – og interessebårne fællesskaber sikre at børn og unge ikke blot udvikler andre tekniske færdigheder end skolen tilbyder (fx praksisfaglighed), men også ikke-kognitive færdigheder som motivation, robusthed og vedholdenhed. Hvor skoletiden primært er læringsrettet, er fritiden mere værensstrengt. I forlængelse af den etablerede præstationskultur og målorientering ses et stort behov for at fastholde et stærkt fritids- og ungdomspædagogisk perspektiv – og videreudvikle tilgangen til at sikre børne- og ungemiljøer og fællesskaber, der er lærings- og værensstrengede og hvor fokus er på den personlige og alsidige udvikling, med blik for det hele menneske.

- *10. klasse – med fokus på alsidig udvikling og afklaring* Det foreslås at det kommunale 10. klassestilbud i Aarhus Kommune organisatorisk og fagligt placeres som en opgave i ungdomsskoleregi og under ungdomsskoleloven. Det skal være et tilbud med et værensstrengt fokus, hvor der med ungdomsskoleloven gives muligheder for alternative tilgange til læring og dannelse og til et mere helhedsorienteret uddannelsesstilbud. Dermed bliver det et år, der i højere grad klæder de unge på til socialt og personligt at kunne både vælge og

færdiggøre den ungdomsuddannelse, der er rigtig for dem – og dermed også fravælge noget. Det gøres ved at give plads, inspiration og mulighed for at udvikle den enkelte i fællesskabet, som udgøres af 10. klasse. Et arbejde ungdomsskolens værdisæt og lovgivningsmæssige fleksibilitet kan være rammen for.

- *UngiAarhus som alternativ læringsarena og pusterum i skoledagen* Det skal være muligt for børn / unge med behov at skifte læringsarena i løbet af en skoledag – klub eller ungdomsskole er et godt bud på en ny arena, hvor fokus kan være på andre mere indre styrede deltagelses-baner. Dette skal ske gennem et udviklende samarbejde med skolerne, PPR og MSB og i tæt dialog med forældrene, hvor klubben eller ungdomsskolen kan være det ”mellemrum” i løbet af skoledagen, hvor barnet eller den unge kan være i mindre grupper, hvor der enten laves praktisk arbejde eller gives plads til dialog. NEST-principperne kan med fordel benyttes.
- *Bydækkende forløb målrettet børn og unge med specifikke problemstillinger* I dag har UngiAarhus ikke et samlet tilbud målrettet børn og unge med konkrete problemstillinger. Det foreslås derfor at der etableres by-dækkende tilbud, som er ens på tværs af distrikterne og med afsæt i centrale udfordringer knyttet til målgruppen af børn og unge med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse i UngiAarhus-regi. (ex. tilbud målrettet skolevægning).
- *Gentænkning af de pædagogisk ledede legepladser* Der skal igangsættes et udviklingsarbejde, hvor ”skrammologien” og design tænkning indarbejdes som en del af rammesætningen for de pædagogisk ledede legepladser virke. Dette både ift. den faglige tilgang til arbejdet med børn og unge på legepladserne og ift. de ressourcemæssige rammer forstået som fysiske ting, der kan bruges til at bygge med, konstruere etc. Derudover skal der arbejdes med et nyt navn – ”pædagogisk ledet legeplads” er i en utilstrækkelig betegnelse, i det de aktiviteter, der forgår i dag og kommer til at foregå fremadrettet, er langt mere alsidige og dynamisk.
- *Ressourcer til H/V-børn skal revitalisere miljøet og skabe deltagelsesbaner for den enkelte* UngiAarhus skal i langt højere grad end i dag benytte ressourcer målrettet H/V-børn til at revitalisere miljøet omkring det enkelte barn/unge i arbejdet med at skabe forbyggende deltagelsesbaner. Heri ligger der et udviklingsarbejde der kan ses i sammenhæng med

5.4 UngiAarhus’ fysiske rammer skal sikre, at alle børn og unge er en del af fællesskabet – lokalt og by-dækkende

Arbejdsgrupperne peger på at en af UngiAarhus styrker er arbejdet i spændingsfeltet mellem det lokale og det bydækkende perspektiv. Et perspektiv der understøttes af stærke lokale børne- og ungemiljøer. Men det er børne- og ungemiljøer, der stadig kan løftes både i arbejdet med at sikre fleksible rammer, der tilgodeser alle børns og unges behov, og i nogle tilfælde at kunne have miljøer, der ikke er en integreret del af skolerne – da den frie tid har værdi i sig selv. Derudover skal der også arbejdes for, at skabe fysiske rammer der understøtter det by-dækkende perspektiv og den faglige videndeling og samskabelse er der behov for, for at skabe stærke fællesskaber på tværs.

- *Et fælles UngiAarhus – fagligt fyrtårn, ungemiljø og eksperimentarium:* Der skal afsættes ressourcer til etablering af et fælles centralt beliggende sted / hus, der er fælles for det samlede UngiAarhus. Det fælles hus skal være fyrtårn og katalysator for den nye praksisfaglige orientering – både ift. at være et sted, der har faciliteterne til at arbejde eksperimenterende og projektorienteret, og kan bistå i arbejdet med kapacitetsopbygningen af den faglige praksis. Samtidig skal det være et sted det koble det lokale arbejde i børns og unges nærmiljøer med et by-dækkende perspektiv – her kan ungdomsskolen få en fælles platform til at skabe by-dækkende hold og fritidsundervisningsforløb.

Derudover skal huset have en central placering i arbejdet med samskabelse med andre aktører ex. ungdomsuddannelser, kultur og fritidsaktører, der kan bidrage til husets aktiviteter. Huset kan også være hjemsted for 10. klasse, hvis denne placeres under ungdomsskolen. Alternativ kan der arbejdes frem imod at UngiAarhus får langt mere med indflydelse og råderet over eks. Ungekulturhuset.

- *De fysiske rammer skal understøtte børn og unge med funktionsnedsættelses forskellige deltagelsesbaner* I alle UngiAarhus' tilbud skal de fysiske rum (inde som ude) understøtte forskellige deltagelsesbaner for børn og unge med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser. Realiseringen af forslaget indebærer at UngiAarhus' lokaler skal fremstå med en tydelig kodning af "fritid" samt at det tænkes ind, hvordan de fysiske rum – og tilgængeligheden heraf – bedst muligt understøtter det, UngiAarhus gerne vil med børn og unge i denne målgruppe. Dette indebærer bl.a. at de fysiske rum skal være mobile og dynamiske – så læringsmiljøet kan tilpasse og ændres ift. aktiviteter samt at der etableres "ro-rum / stille rum", hvor børn og unge kan trække sig efter behov.
- *Faste og matrikelløse ungemiljøer* I dag er en lang række af Aarhus fritids- og ungdomsklubber en del af skolerne. Men værdien af og mulighederne i fritiden tydeliggøres gennem de fysiske miljøer, der signalerer fri tid og frie rammer til at udvikle sig både fagligt, socialt og personligt ved at benytte muligheden for at prøve sig selv og hinanden af i fællesskabet og deltagelse. Derfor skal der fremadrettet arbejdes for at udvikle både faste og mere matrikelløse ungemiljøer i de unges nærmiljø – et arbejde der skal ses i sammenhæng med forslaget omkring et fælles UngiAarhus.

5.5 UngiAarhus samarbejder med og indgår i partnerskaber, der understøtter og sikre et helhedsorienteret blik på børn og unge

Arbejdsgrupperne for "Udsathed og sårbarhed hos børn og unge" og "Børn og unge med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse" peger på, at Aarhus Kommune som helhed skal styrke arbejdet for at skabe forpligtende samarbejder på tværs til gavn for det enkelte barn og den unge. UngiAarhus skal gå fra et fritidssyn til et helehedssyn, dette skal gøres ved at skabe stærke partnerskaber med PPR og MSB – hvor fritiden i langt højere grad er et naturligt element i arbejdet med børn og unge uanset baggrund, livssituation eller funktionsniveau, da fritidens fokus på positive deltagelsesbaner er forebyggende. Derudover skal der skabes tætte samarbejder med civilsamfund, lokalmiljøerne og ikke mindst forældrene.

- *Fritids- og ungdomsskoleområdet på tværs – med afsæt i partnerskabsaftaler* Ønske om at bidrage til ved at bygge bro til civilsamfundet, samt styrke forståelsen af den fælles opgave i lokalområdet, idet vi som fritids- og ungdomsskoleområde kan langt mere, når vi arbejder sammen med andre. Dette arbejde skal kvalificeres ved at udvikle en bydækkende strategi for indgåelse af partnerskabsaftaler, med plads til lokale tilpasninger, for derved at understøtte de besluttede minimumskrav og ambitioner, for det tværgående samarbejde omkring børn og unge.
- *Styrket samarbejde med PPR og MSB – fritiden som en del af børn og unges liv* Der skal udvikles og etableres tættere samarbejde og partnerskabsaftaler mellem UngiAarhus og MSB / PPR ift. arbejdet med børn og unge med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Dette både med blik for den faglige sparring omkring den daglige praksis og de enkelte børns behov samt omkring at skabe et helhedsorienteret billede af det enkelte barn og unges liv.
- *Revitalisering og operationalisering af forebyggelsesstrategien* Der skal igangsættes et arbejde hvor der kan arbejdes med at sundhedstænkningen i forebyggelsesstrategien skal nyoperationaliseres ift. ny viden i den fritids- og ungdomspædagogiske praksis. Forebyggelses-strategien skal samtidig udfoldes så den også rummer beskyttende faktorer, når man taler om "ny udsathed". I dette

arbejde er det vigtigt at få fokus på "Next best practics" med afsæt i lokale kontekster og hvad de enkelte børne- og ungegrupper har behov for, dette blandt andet ved at udarbejde et overblikskatalog over indsatser og metoder med effekt ift. beskyttende faktorer, risikofaktorer og risikoadfærd både målrettet den klassiske udsathed og ny udsathed. Det revitaliserende arbejde skal ske i tæt samarbejde med MSB.

- *Mentorer ift. overgang til ungdomsuddannelser til børn og unge med funktionsnedsættelse* Der etableres mentorstillinger, hvor klubmedarbejdere fungerer som støtte i overgangen til ungdomsuddannelser. Pædagogen udgør for den unge med funktionsnedsættelse tillid og tryghed og kan være den der holder hånden ind i det nye. Pædagogen kan vejlede ex. EUD10-personalet og den unge ift. hvad der skal til for at lykkedes.

5.6 Alle børn og unge skal have mulighed for at være en del af UngiAarhus og opleve værdien af fællesskaber med fritids- og ungdomspædagogikken som ramme

En række af arbejdsgrupperne peger på, at den nuværende praksis omkring medlemskaber, kontingent og aktivitetsopgørelse begrænser børn og unges mulighed for at være en del af de (interesse)fællesskaber, læringsrum og deltagelsesbaner som UngiAarhus er garant for og som er afgørende for mange børn og unges alsidige udvikling og det at mestre livet. Dette både ift. målgruppen omkring udsatte og sårbare børn og unge og børn og unge med funktionsnedsættelse, men også med blik for at sikre brede fællesskaber på tværs af interesser, socialbaggrund, bopæl etc., der kan sikre udsyn, forståelse og være løftestang. Arbejdsgrupperne peger på en række konkrete håndtag, der kan understøtte dette.

Forslag til konkrete handlinger:

- *Gratis medlemskab eller nedsat kontingent for ungdomsklubber* Praksis er i dag at unge fra 7. klasse kan være medlem af ungdomsklub og skal betale kontingent for dette, mens det er gratis at benytte ungdomsskolens hold og fritidsundervisning. Med forslaget ønsker UngiAarhus at tolke ungdomsklubdeltagelse som ungdomsskoledeltagelse, og dermed sikre gratis medlemskab af ungdomsklubben. Alternativt foreslås det, at kontingentbeløbet for ungdomsklubberne nedsættes for alle unge. Dette med sigte på at der er unge, hvor familierne enten ikke har råd til et medlemskab eller vælger ikke at prioritere det, da de vurderer at de ikke får værdi for pengene, da deres barn ikke i tilstrækkelig grad benytter tilbuddet. Dette forslag skal ses i sammenhæng med forslaget omkring fleksible medlemskaber af ungdomsklubber.
- *Fleksible medlemskaber af ungdomsklubber – der sikre flere muligheder for den enkelte* Praksis er i dag at børn og unge er medlem af en konkret Fritidsklub, Ungdomsklub eller Ungdomsskole. Med forslaget ønsker UngiAarhus at udvide de unges muligheder for at benytte flere lokationer og dermed gøre de unges engagement mere fleksibelt. Med fleksible medlemskaber kan de unge i højere grad på baggrund af interesser, dagsform, venskaber etc. vælge, hvilken klub eller aktivitet de ønsker at besøge, den pågældende dag. Et fleksibelt medlemskab kan eksempelvis være medlemskab af et fritidscenter.
- *Mulighed for medlemskab af ungdomsklub optil det 25. år* Praksis er i dag at unges medlemskab af ungdomsklubben slutter ved det fyldte 18. år. Med forslaget ønsker UngiAarhus at de unge, der har behov for det, kan fortsætte i klubben. Herigennem understøttes de unges personlige og alsidige udvikling optil det 25. år. Dette kan både være i forbindelse med arbejdet omkring at sikre positive deltagelsesbaner for udsatte og sårbare unge og styrke deres overgang til ungdomsuddannelserne og sammen med MSB sikre en helhedsorienteret indsats, med fritiden som en afgørende faktor, der sikre at flere unge kan mestre deres liv.

- *Brobygningsforløb med mentor for børn og unge med funktionsnedsættelse* I dag er en stor gruppe af børn og unge med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse ikke en del af UngiAarhus – det vil UngiAarhus arbejde for ændre, da alle børn har brug for en aktiv og fællesskabende fri tid. Derfor foreslår UngiAarhus at der etableres et brobygningsforløb for børn og unge med funktionsnedsættelse, der går i 4.-10. klasse, hvor en medarbejder fra UngiAarhus i samarbejde med MSB/PPR etablerer et forløb så barnet eller den unge får en god og tryk opstart på fællesskabet i fritidsklubben, ungdomsklubben eller ungdomsskolen. Det er samtidig essentielt, at fritiden er en naturlig del og et fast punkt på de løbende drøftelser, der er mellem lærere, PPR, MSB og hjem for at sikre det helhedsorienterede blik på barnet og den unge.
- *Ny måde at opføre og registrere aktiviteter i UngiAarhus* I dag er der en mangelfuld opgørelse af det samlede billede af hvad UngiAarhus laver for børn og unge. Med en ny opgørelsesmetode skal det sikres at den samlede deltagelse og beskrivelse af aktiviteter, også i Fritidsklubben, der foregår i bydækkende konstellationer, gennem samarbejde i lokalområdet, i ferieaktiviteter mv. bliver synlig og afspejler alle de deltagende, og former for deltagelse, der er i spil i UngiAarhus' samlede virke med børn og unge.
- *Aktiv udmeldelse i overgangen fra fritidsklub til ungdomsklub* Den nuværende praksis, hvor børn og unge udmeldes i overgangen mellem fritidsklub og ungdomsklub / ungdomsskole skal ændres, så man fortsætter som deltagere i det enkelte fritidscenter/ungdomsklub og derfor aktivt skal melde sig ud hvis man ikke ønsker at være deltager længere.

6.0 Inddragelse

6.1 Forsknings- og fagligevidenspersoner der har deltaget i inddragelsesprocessen

- Professor Lene Tanggaard, Rektor Designskolen Kolding
- Professor Jan Tønnesvang, Psykologisk institut, Aarhus Universitet
- Lektor Niels Ulrik Sørensen, Cefu
- Lektor Lea Ringschou, VIA UC, Viborg
- Adjunkt Jonas Lieberkind, DPU, København
- Jesper Larsen, Rådgiver og tilknyttet Ungdomsringen
- Toke Agerschou, Rådgiver

Links til lydfileerne med de enkelte interviews:

Interview med Jonas Lieberkind: <https://aarhuskommune.sharepoint.com/teams/FU-vision/Delte%20dokumenter/General/UngiAarhus%20for%20alle/Lydfiler%20fra%20interviews/Interview%20med%20Jonas%20Lieberkind%20-%20S%C3%B8rens%20optagelse.m4a>

Interview med Jan Tønnesvang: <https://aarhuskommune.sharepoint.com/teams/FU-vision/Delte%20dokumenter/General/UngiAarhus%20for%20alle/Lydfiler%20fra%20interviews/Interview%20med%20Jan%20T%C3%B8nnesvang%20-%20S%C3%B8rens%20optagelse.m4a>

Interview med Lea Ringschou: <https://aarhuskommune.sharepoint.com/teams/FU-vision/Delte%20dokumenter/General/UngiAarhus%20for%20alle/Lydfiler%20fra%20interviews/Interview%20med%20Lea%20Ringschou%20-%20S%C3%B8rens%20optagelse.m4a>

Interview med Niels Ulrick: <https://aarhuskommune.sharepoint.com/teams/FU-vision/Delte%20dokumenter/General/UngiAarhus%20for%20alle/Lydfiler%20fra%20interviews/Interview%20med%20Niels%20Ulrick%20-%20CEFU%20-%20S%C3%B8rens%20optagelse.m4a>

Interview med Lene Tanggaard: <https://aarhuskommune.sharepoint.com/teams/FU-vision/Delte%20dokumenter/General/UngiAarhus%20for%20alle/Lydfiler%20fra%20interviews/Interview%20med%20Lene%20tanggaard%20-%20S%C3%B8rens%20optagelse.m4a>

Interview med Toke Agerschou: <https://aarhuskommune.sharepoint.com/teams/FU-vision/Delte%20dokumenter/General/UngiAarhus%20for%20alle/Lydfiler%20fra%20interviews/Interview%20med%20Toke%20Agerschou.m4a>

Interview med Jesper Larsen: <https://aarhuskommune.sharepoint.com/teams/FU-vision/Delte%20dokumenter/General/UngiAarhus%20for%20alle/Lydfiler%20fra%20interviews/Interview%20med%20Jesper%20larsen%20-%20S%C3%B8rens%20Optagelse.m4a>

6.2 Interessenter der er blevet interviewet til og inddraget i arbejdsgruppernes arbejde

- Interview med Ungdommens Uddannelsesvejledning, ved centerchef Anders Skov
- Interview med Karina Møller, Børn og Unge-chef (Leder for Fritidsnetværket)
- Ungdomsskolekoordinatorer og Fritidscenterledere er blevet interviewet til "UngiAarhus for Alle"
- Gammelgaardsskolen, ved skoleleder Torben Jensen og pæd.leder Jasper Staffensen
- Børnenes Friskole, ved skoleleder Peter Leth Andersen
- Ungecenter Skanderborgvej, ved Henrik Flindt Geidekier og Kristine Küsch Larsen
- Den samlede ledelse for UngiAarhus
- Interviews med 15 børn med funktionsnedsættelse
- Interviews med 5 forældre til børn og unge med funktionsnedsættelse + 25 besvarede spørgeskemaer.
- Interviews med 12 medarbejder i FU ift. børn og unge med funktionsnedsættelse
- Interview med skoleledere, Dorte Marianne Jensen, Viby Skole og Christian Hyltoft, Katrinebjergskolen (NEST).
- Interview med BU-chef Lisbeth Schmidt Andersen (leder for netværk for udsatte og specialområdet)
- Interview med afdelingsleder Eva Geer, UU
- Interview med sektionsleder Lotte Fensbo, PPR
- Interview med Erna Damgård, Områdekoordinator, Børn, Familier og Fællesskaber, MSB og Judith Blond, Visitationskoordinator Ung, Job og Uddannelse, MSB
- Interview med ungdomsskoleleder Anette Bredkjær, UngHerning
- Interview med Julie Fabian og Mette Davidsen, Foreningsfællesskabet for Ligeværd
- Interview med lokalformand Gitte R. R. Nielsen, Dansk Handicap Forbund
- Interview med konsulenterne Stine Clasen og Christina Hostrup, PPR, MBU
- Anders Probst-Jensen, Konsulent for frivillighed og Samskabelse, MBU (inddraget som vidensperson)
- Paul Natorp, medstifter og daglig ansvarlig, Sager der Samler (inddraget som vidensperson)
- Jesper Larsen, ekstern konsulent og tilknyttet Ungdomsringen (inddraget som vidensperson)
- Interview med repræsentanter fra Skole og Forældre
- Interview med repræsentanter fra Århus Forældreorganisation
- Interview med Skolelederforeningen Aarhus
- Interview med FGU Aarhus
- Interview med UU

6.3 Arbejdsgruppemedlemmer:

UngiAarhus for Alle

- Jette Dahl, FU-leder Øst
- Rasmus Brandt Lauridsen, Vice FU-leder Vest
- Søren Küsch Larsen, Faglig koordinator Øst
- Alan Thomas Copp, Afdelingsleder
- Anja Storkholm, Afdelingsleder
- Betina Simonsen, Afdelingsleder
- Nanna Rosenløv, Afdelingsleder
- Niels H. Rønne, Ungdomsskolekoordinator
- Tine Skougaard Frandsen, Fritidsleder
- Christian Damgård Kristoffersen, Konsulent PUF (tovholder)

Sårbare og udsatte børn og unge

- Anders Glahn, FU-leder UngiAarhus Vest
- Titte Randvig, Vice FU-leder Syd
- Esben Wendelboe Svendsen, Specialkonsulent PUF
- Anne Kirstine Aslak Yde, Fagligkoordinator i UngiAarhus Vest
- Nadia Helmy Ahmed, Konsulent PUF (tovholder)
- Jakob Bangsgaard Øhlenschläger, Fritidscenterleder
- Merete Poulsen, Fritidscenterleder
- Brian Skifter, Ungdomsskolekoordinator, Nord
- Torben Jørgensen, Afdelingsleder, Nord
- Kenneth Nørskov Jokumsen, Afdelingsleder Sydvest
- Michel Larsen, Leder af Gadeplan

Børn og unges overgange

- Ove Pedersen, FU-leder, Nord
- Rikke Herold, Vice FU-leder, Sydvest
- Peter Hørslev Sørensen, Ungdomsskolekoordinator, Syd
- Jonas Hyldgaard Steinmetz, Ungdomsskolekoordinator, Nord
- Ulrik Jørgensen, Fritidscenterleder, Vest
- Morten Kvist, Fritidscenterleder, Øst
- Peter Harmsen, Afdelingsleder, Øst
- Palle Lund, Koordinator for ung i Erhverv og Klubsolen, Vest
- Laura Kruse, Pædagog, Sydvest
- Astrid Holtz Yates, Konsulent PUF (tovholder)

Børn og unge med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse

- Mads Erik Seiersen, FU-leder, Sydvest
- Christina Hasselgaard Ramsbøl, Vice FU-leder, Nord
- Poul Erik Mundbjerg, Fritidscenterleder, Syd
- Vagn Aage Palmelund, Fritidscenterleder, Syd
- Jan Steiniche Petersen, Fritidscenterleder, Sydvest
- Tasia Vangsgaard, Afdelingsleder, Øst
- Jan Høngsmark Grinderslev, Fritidscenterleder, Øst
- Jenny Milthers, Afdelingsleder, Vest
- Christian Hansen, Fritidscenterleder, Nord
- Lars Kramers, Ungdomsskolekoordinator, Syd/sydvest
- Asger Hartvig Pedersen, Fagkonsulent, PPR
- Maren Bach, Pædagogisk fagkonsulent, PPR
- Gurli Bjelskou Jensen, Psykolog, PPR
- Thomas Juhler Maibom, konsulent, PPR (tovholder)

Medborgerskab, handlekraft og samskabelse

- Ole Ibsen, FU-leder, Syd
- Pernille Refstrup, Vice FU-leder, Øst
- Casper Husted, Ungdomsskolekoordinator,
- Jeppe Lauge Petersen, Fritidscenterleder og leder af den pædagogiske legeplads "Skansen"
- Kathrine Iversen, Projektmedarbejder UngiAarhus Nord.

Appendix

Centrale citater fra forskere på området:

Dette citat peger på en tendens i det der beskrives som 'ny udsathed'. Denne nye udsathed står i et tæt forhold til det der kan ses som 'klassisk udsathed' (dette tema, samt perspektiver på udsathed som sådan, foldes ud i det medsendte bilag 3.1). Pointen er at det er et nyt vilkår for de unges vilkår for det at blive til sig selv, og derfor noget som det fritidspædagogiske felt som sådan skal forholde sig alvorligt til.

" (...) krav og forventninger til at lykkes og præsterer skærpet på alle livsarenaer, hvor ungdomslivet udfolder sig, og på både strukturelt, institutionelt og kulturelt niveau. Det vil sige i uddannelsessystemet, på arbejdsmarkedet, i fritiden, i relationerne og i forhold til kroppen. Det øger presset på de unge, hvor mange bliver optaget af kontinuerligt et selvoptimere, presse sig selv for at yde mere, holde trit, være på forkant. Normalitetsbegrebet er snævret ind, og derfor er der større risiko for, at flere unge rammer ved siden af eller falder helt igennem". (Gørlich m.fl., 2019, s. 248)¹

¹ "Ny udsathed i ungdomslivet – 11 forskere om den stigende mistrivsel blandt unge". Anne Gørlich, Mette Pless, Noemi Katznelson og Liv Graversen, Hans Reitzels forlag, 2019, 1. udgave 1. oplag.

Fra interviewene i den indledende inddragelsesproces kommer her en række let omskrevne citater, som har til formål at demonstrere på baggrund af hvad, fortællingen ovenfor er skrevet. De vil ikke blive yderligere forholdt, men blot tjene som belæg:

Niels Ulrik Sørensen, Center for Ungdomsforskning:

- Diskrepans ml. opfattelsen af, at de unge ikke vil det, samfundet vil have dem til, og at de faktisk gør det for meget.
- Risikoadfærd er derfor ikke kun traditionelt forstået, men nu også at tilpasse sig samfundet for meget → ny udsathed.
- Det betyder, at "det perfekte" blive den nye norm → snævert normalitetsbegreb og samtidig søger man ikke hjælp til at håndtere dette, da individualiseringen betyder, at man er 100 % ansvarlig for egen tilværelse.

Jan Tønnesvang, professor i psykologi ved Århus Universitet:

- Stor tilgængelighed i verden og risiko for at fortabe sig eller lade sig forføre af medier og forbrug.
- Præstationsamfund udfordrer unge ift. at blive til sig selv og at kunne navigere i verden med fleksibilitet og åbenhed.
- De tre kategorier af unge, og samtidigt det forhold at der er udsatte i alle tre kategorier...det formulerer sig blot forskelligt, men har en klar antydning af indre sammenbrud.
- Der er også en risiko for at blive udstillet. Og man kan også forføres til at blive en af dem der udstiller – selvom man ikke har onde intentioner.

Lene Tanggaard, rektor ved Kolding designskole og professor i psykologi ved Ålborg Universitet:

- Unge med stress, angst og depression. Vi taler om at skulle gøre de unge robuste – men nej, vi skal skabe fællesskaber og rum med fravær af klientgørelse. Hvor man kan træde ind og blive fri for sig selv. Vi mangler de mellemrum, som fritidspædagogikken giver.
- Vi 'lærer' ved at få adgang til fællesskaber hvor vi er 'legitime', og udenfor 'skolen' skal vi arbejde med overskridelsen.

Jonas Lieberkind, lektor ved Danmarks Pædagogiske Universitet:

- Den eksisterende politiske diskurs, hvor politikerne diskuterer op mod i hinanden frem for reel indsigt gider de unge ikke. Desuden er politik blevet en stor teknokratisk forretning, hvor der ikke er stor forskel på rød og blå blok, og derudover er der ingen ungdomsrettede politiske elementer.
- Optaget af det som samtidigt kan ses som 'mainstream'- de vil helst ikke skille sig ud i det offentlige.
- De efterspørger ansvarlige voksne, fornuft, stringens og transparens og vil tages alvorligt.

Lea Ringskou, lektor ved VIA i Viborg:

- Dobbelttydighed – ungdommen er som den altid har været med alment gyldige spørgsmål omkring identitetssøgning. Men også det tidstypiske: Præstations- og konkurrencesamfundet.

- Samfundet er uforudsigeligt på godt og ondt. Verden forandrer sig hele tiden og de ved ikke hvad for et arbejdsmarked de kommer til ift. at blive klædt på i skolen.
- De tre domæner i skolen er tippet over i kvalifikationsdomænet – fritidspædagogikken skal derfor holde fast i og markere de to andre om subjektivering og socialisering